

Za zodpovedné infraštruktúrne investície

Snem politickej organizácie Mladé Progresívne Slovensko (mPS) 21. júna 2025:

BERIE NA VEDOMIE:

- Doterajšiu skúsenosť Slovenskej Republiky s výstavbou dopravnej infraštruktúry prostredníctvom verejno-súkromného partnerstva (Public-Private Partnership, ďalej ako PPP), a to najmä:
 - Výstavbu úseku rýchlostnej cesty R1 Nitra - Tekovské Nemce a obchvatu Banskej Bystrice (Projekt "Via Pribina"), pri ktorej došlo k značnému, až dvojnásobnému predraženiu výstavby rýchlostnej cesty a jej prevádzky v priebehu 30 rokov;
 - Výstavbu rýchlostnej cesty R7 BA Nivy - Holice a úseku diaľnice D4 BA Jarovce - Svätý Jur (Projekt "Obchvat nula"), pri ktorej došlo k povinnosti štátu platiť koncesné poplatky koncesionárovi (zhotoviteľovi), napriek absencii križovatky D1/D4, ktorá je kľúčová pre naplnenie cieľa daného projektu (odsunutie tranzitnej premávky z diaľnic D1, D2 a iných ciest v Bratislave a celkové odľahčenie cestnej infraštruktúry hlavného mesta);
- Plánované Vládou SR PPP investície do dopravnej infraštruktúry, a to najmä:
 - Výstavbu rýchlostnej cesty R4 Kapušany na Šariši - št. hr. SK/PL, pri ktorej ÚHP (Útvar hodnoty za peniaze MF SR) zistil predimenzovanosť navrhutej kapacity cesty a celkovú predraženosť projektu v porovnaní s pokračovaním tejto cesty na území Poľska (S19) o 40 až 100%;
 - Rekonštrukciu železničnej trati Bratislava - Komárno, pri ktorej:
 - ÚHP zistil predimenzovanosť navrhutej zvýšenej kapacity trati;
 - Vláda SR deklarovala plány o pravdepodobnej realizácii projektu prostredníctvom PPP za účasti Čínskej ľudovej republiky, ale zároveň stále nepredložila verejnosti výsledky rokovaní s čínskou stranou, ktoré sa uskutočnili počas návštevy premiéra SR do Číny;
 - Rekonštrukciu mostov v havarijnom stave na cestách I. a II. triedy, pri ktorej MD SR uzavrelo pochybnú zákazku na poradenské služby pre výber mostov, ktoré je potrebné opraviť v prvom rade, v hodnote 7,8 mil. eur, napriek tomu že MD SR a Slovenská správa ciest majú vlastné kapacity na vykonanie týchto posudkov a štúdií uskutočniteľnosti;
- PPP projekt rekonštrukcie železničnej trati Belehrad - Budapešť, pri ktorom došlo k zrúteniu prístreška na zrekonštruovanej stanici Nový Sad a smrti 15 ľudí;

- Potenciálnu hrozbu bezpečnostným a hospodárskym záujmom SR a EÚ, ktoré by mohlo spôsobiť zverenie dopravnej infraštruktúry do správy spoločností, napojenej na štát, ktorý nedodríava ľudské práva a ohrozuje bezpečnosť vo svojom regióne;
- Súčasný stav rozpočtovej legislatívy, ktorý dovoľuje zarátavať do výdavkov v rozpočte nie celkové náklady PPP projektov, ale len ročné koncesné poplatky (splátky), čo vytvára ilúziu šetrného hospodárenia s rozpočtom a nezohľadňuje skutočný dopad projektu na verejné financie;
- Nedostatok mechanizmov na priebežnú a transparentnú kontrolu pri schvaľovanom procese infraštruktúrnych projektov, ktoré by vedeli zamedziť netransparentnému konaniu pri výbere koncesionára a neefektívnemu nakladaniu s verejnými financiami;
- Zistenia delegácie Európskeho parlamentu, ktorá počas svojej návštevy Slovenska identifikovala vážne nedostatky v oblasti transparentnosti, efektívnosti a vymáhateľnosti práva pri čerpaní eurofondov, upozornila na možné zneužívanie prostriedkov, nízku dôveru verejnosti v štátne inštitúcie a vyzvala na prijatie systémových reforiem a posilnenie nezávislosti kontrolných a justičných orgánov.

VERÍ:

- V princíp hodnoty za peniaze;
- V potrebu dlhodobého udržateľného hospodárenia so štátnym rozpočtom, keďže terajšie zadlžovanie štátu sa v budúcnosti odrazí najmä na súčasnej mladej generácii;
- V neprípustnosť spolupráce s čínskymi spoločnosťami pri výstavbe, oprave, rekonštruovaní a prevádzke strategickej infraštruktúry, dôležitej pre bezpečnostné a hospodárske záujmy SR a EÚ.

VÍTA:

- Politický tlak na tému predraženosti zákaziek MD SR, ktorý vyvíjajú poslanci hnutia PS na pôde NR SR a na sociálnych sieťach;
- Mediálny tlak na tému predraženosti zákaziek MD SR, ktorý vyvíjajú viaceré médiá;
- Analytickú činnosť ÚHP, poukazujúcu na neefektívne stránky dopravných infraštruktúrnych investícií MD SR, ŽSR a ZSSK.

VOLÁ PO:

- kvalitnejšej príprave projektov a ich jasnom zosúladení a prioritizovaní, keďže majú veľký dlhodobý vplyv na plynulosť a efektívnosť dopravy tovarov, osôb a služieb, na hospodársky rast Slovenska a na zdravie, bezpečnosť a spokojnosť so životom občanov;
- Zmenách v národnej a/alebo európskej legislatíve, ktoré by zahrňali opatrenia pre:

- Zohľadnenie celej skutočnej ceny PPP projektov vo výdavkoch štátneho rozpočtu;
- Rozšírenie právomoci ÚHP, RRZ (Rady pre rozpočtovú zodpovednosť), NR SR a jej výborov pri posudzovaní finančnej udržateľnosti PPP projektov a ich schvaľovaní, teda transparentnejší proces schvaľovania a prísnejší v porovnaní s obvyčajným verejným obstarávaním;
- Obmedzenie nových verejno-súkromných partnerstiev so spoločnosťami z tretích krajín;
- Sprísnenie a lepšiu vymáhateľnosť sankcií pre vládu SR za nehospodárne nakladanie so štátnym rozpočtom v rámci ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti;
- Mediálno-spoločenskom tlaku, zahŕňajúcom zrozumiteľné vysvetľovanie širšiemu okruhu voličstva, že predražené PPP projekty za vlád strany Smer-SSD spôsobili zadlžovanie budúcich generácií, výpadok financií v iných odvetviach a mimoriadny zisk pre zahraničné spoločnosti, na ktorý sa budú skladať daňoví poplatníci a poplatníčky Slovenska ďalších 30 rokov;
- Policy officerstve a predsedníctve Mladého PS, aby rokovali o tejto rezolúcii so stranou Progresívne Slovensko a usilovali sa o jej naplnenie pomocou strany.